מסורת השרס

עין משפט נר מצוה

פגיסו פנין. להתראה מלקות דשייך בחמתו: **וכי יודע.** מגת ידעינן מלא שהתרו בו ועדיין הוא מזיד ליתא לא נאמר מלא "וכי יודע" משמע-מזיד הוא בזדון, זה מיקר: **חבולים פטור מקושש.** מקשש עניים לא נאמר מלא "מקושש" לאחר שרצוהו ומלאוהו היה מקושש ומה טעם תלוי בכך מלא תורה אור שהתרו בו ועדיין היה מקושש: **על פפקי דיבור.** התראה: **פוס פמינא.** אחותו דאיתה מיתה מלא מלקות הוא דבעינן התראה אבל חייבי מיתות דחמירי אימת לא ליבעי: **ופרפי בנפקלין לפס לי.** מקושש ונערה המאורסה בסקילה: **לרי פפפון.** דאמר שריפה תמורה ולא אמו בשרפין מנסקלין בהתראה משום דאי אמר בנסקלין, שסן קלין, לתב קרא אחריני לאחויי בשרפין בתם אינו ענין: **וליפו סגך.** מלקות וסייף: **פפס.** משמע כבר הוא כמת קודם שבא לבית דין שחייב עלמו מיתה בפיו: **פדי נערה פפאורפס כו.** לקמיה פריך מאי שנא נערה המאורסה דנקט: **לאוסרס על בעלה באנו.** ולא להורגה: **סיבי מיקטלא.** וליון דאיהי לא מיקטלא בשיטא דאיהו לא מיקטלי' כתיב ומה כתיב (דברים יט): **בעפס פבריס.** דאיהי מיקטלא אם לא הוזמו אלו ואיהי לא מיקטלי דיכולין לומר כשבאתו לבית דין לא לחייבה מיתה שהבוזו אלא לי אמרו בתריב אין התראה אלא בהמית ומו לא מלי למימר לא לאורגה באתו: **לא פפס עדוס.** הואיל ואי אפשר לקיים בו "ולשון" "ולקרא" "ולשון" הסופרים והגה עד שקר נגן" (שם): **אלא פפס מבירס.** דקיימא לן לר' יוסי בר יהודה דמיקטלא בלא התראה היכי משכחת לה דאיהו לא כיון דאיהו לא מיקטלי משום דיכולין לומר לאוסרה באתו אייבי ממי לא מיקטלא: **כשזינפס ופורס וזינפס.** דהכך עדי זנות שבי אין יכולין לומר לאוסרה באתו שהרי כבר נאסרה מזנות ראשון ולא באו אלא לאורגה: **ופרכינן ופא יכולין לומר לאוסרס על בועלס שני באנו.** דקיימא לן במסכת סוטה (דף כו:) מזנמאה, ונטמאה שתי פעמים כשם שאסורה לבעלה כך אסורה לבועל: **שזינפס מבועל ראשון.** וכבר נאסרה עליו: **אי נמי שזינפס מקרוביס.** שהיא אסורה להם משום עבודה: **אפילו פא דלא יפבא פוטיס.** ואיכא למימר דלא אסקו אדעתייהו לאוסרה עליו שהרי לא היו רואים אותה יושבת בחתיפין אפילו הכי יכולין לומר: **פריכין.** *"ויסרתי"א בלע"ז: **אין זס נכון.** ועדותן בטלה והוא והם פטורים מיד: **פרי זס נכון.** דלא שייכי בדיקות להכחיש אלא בעדים: **כבודר שפקבו כפ.** שהעידו שקבל את חבירו בסודר ועל הסודר היו נבדקין שמור היה לו לכן היה: **שפקן.** דקן ואחכה מטולקה: **פפינס.** הפרי קרי תאינה: **שפיפדו.** לשון פפוד: **פפיניס פפיניס לבנס.** דעל כרחך בתאינים עצמן לא אפשר להרגיל דקי"ל דמקום שאינו מחכה בדבר אחר זה אומר במקום פלוני חה אומר במקום פלוני דהייט "דבר אחר" דמקום לא הרגו הכי נמי בדיקות: **מי סוס בפנפדרין.** בשעה שהיו דנין דיני נפשות: **פרכפיס פגס.** לחשוים עסק בפרקמטיא, אמלעיים למד, אחרונים לימד ועגמה דין ומורה הוראות: **בפגוס.** מקום היה בירושלים וכן שמו: **דיני קנסות פלקא דעפך.** וכי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות. שאין דיני נפשות בכל מקום אלא בעוד שסנהדרי טהגת בלשכת הגזית שאמר (דברים יז) ובמקום ועלית אל המקום אלמד שבמקום גורם וכיון דחזו דנפשי רוצחים ולא היו מספיקין לדון עמהו וגלו מקום: **ופגן פפפרפ כיס פפקדפ וכו'.** וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קייס אחר מורבן נמצא דאחרבעים שנותיו אחרונים לא דע נפשות הוא דאחרבעים קודם מורבן בעלו: **ופמר מילפא.** לפני הדיינין רבותיו ולא מסתבר לה טעמיה:

תניהו ענין למלקות. ובגמ"ש דלשם רשע ליכא למלקי (כדלעיל דף י.) כיון דלשם בעדים זוממין כתיב ועדים זוממין גופייהו לא בעי התראה* **ואי** כתיב כי יודע. תימה דהתראה בעיר הנדחת ג) מג"ל דמהכי לא אתיא שכן ממנן פלט ולעיל [דף מ:] משמע דבעינן התראה:

אבל סקילה דחמורה אימא לא. בבולה שמעתין הכא ולעיל לא יליפי חייבי מיתות מהדדי ותימה מנא לן דנסקלין ושרפין פטורים מן התשלומין דלא יהיה אסון ברוצח כתיב (שמות כא):

באשה חביבה. ולא בעי ר' יוסי שיתיר עצמו למיתה לא נמי חבר כאילו התיר עצמו: **לאוסרה** על בועלה שני באנו. הוה מלי למימר דאייבי שזינתה ולא ידעי מי הוא: **אי** נמי שזינתה מקרוביה. וא"ת אכתי מלי אמרי לפוסלו בעדות באנו דבא על הערוה(ג) פסול לעדות וי"ל דא"כ הל"ל הערוה: **פלוני** בא על ערה המאורסה: כמאן

אתיר עצמו למיתה: **המת.** *"עד שיתיר עצמו למיתה" אמר רב חנן *עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר "לאוסרה על בעלה באנו" (ה) **והא** אתרו בה. ולא אתרו בה, ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא.* באשה חבירה ואליבא דרבי יוסי בר יהודה דתניא "רבי יוסי ברבי יהודה אומר חבר אין צריך התראה לפי שלא נתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד" וכיון דאינהו לא מיקטלי, איהי היכי מיקטלא הויא לה "עדות שאי אתה יכול להזימה" *יוכל "עדות שאי אתה יכול להזימה" לא שמה עדות? הכי נמי קאמר "מתוך שאין נהרגין שיכולין לומר "לאוסרה על בעלה באנו" אף היא אינה נהרגת דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה, אלא באשה חבירה דקיימא לן דמיקטלא, אליבא דר' יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה? כשזינתה וחזרה וזינתה, והא יכולין לומר (ו) לאוסרה על בועלה שני באנו? שזינתה מבועל ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה, מאי שנא נערה מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי? אין, אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה יכולין לומר "לאוסרה על בעלה באנו" אמר רב *חסדא: אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר *בארירן הרגו אין "נכון" אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון מתיב "נכון" שיהא נכון אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו, אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף וארירן אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה נכון דתם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו מעשה ובדק בן זכאי בעזקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא מיקטיל, והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו? אלא אמר רמי בר חמא כגון ששפדו ביידור של תאנה אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש שאני בן זכאי בבדיקות כחקירות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא רבי יוחנן בן זכאי, מי הוה בסנהדרי והתניא *כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים שנה לימד והתניא *ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרי וישבה לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני נפשות ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן *משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי קרי ליה ר' רבן זכאי והתניא מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנים אלא תלמיד הישב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה וקבעוה

ר' חנן אומר: ר' עזרה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו

[עי' תוס' לעיל ל: ד"ה עדי הלב ונתוס' לקמן פו: ד"ה עדי]

[לעיל ל: [לקמן עב: מכות ו: ודף ע:]

[לקמן עח. ב"ק עה:]

לעיל ל: [עי' לעיל לא: ד"ה מומרים כעין בכור עריך ערך מרכן]

הגהות הב"ח

(א) גמ' והא תמרו בה ר"ב ר"ל שמדיס אומרים שהתרו בה דאם לפי לומר לא מקל שקר: (ב) תוס' ד"ה לי אמי וכו' דבא על הערוה. ר"ב עיין פרק זה בורר דף כו ע"ב ד"ה התחוד על הערוה: (ג) לעיל ל: ודף מ. לקמן פא. הגהות מהר"ם ב רנשבורג (א) גמ' ואם יכולין לומר (לאוסרה) כו'. ר"ב אי' מתנה לאמר דאי יכולין לומר קיל ע"ב וכבר הביא עליהם מזה מיה רבנן ס' שלת לן ישיש דף סב ע"א נמה שביין לילקוף דף לכה ע"ב ומ' תכנית מ"י.

[פסחים יח: וש"נ]

[עי' תוס' מכות ב. ד"ה מעדיין]

[לעיל מ: [לקמן עב: מכות ו: ודף ע:]

[לקמן עח. ב"ק עה:]

לעיל ל: [עי' לעיל לא: ד"ה מומרים כעין בכור עריך ערך מרכן]

רבינו חננאל

וכי יודע איש על הנ' ליפנין פינה התראה בהרגין כלומר התרו בו ועדיין מזיד הוא ובנסקלין מקושש עצים בשבת ותנוב בארוסה מרכתיב על דבר אשר ענה על עסקי דבור וצדיכי כולה משמה היא: מנא לן דבעינן עד שיתיר עצמו למיתה דייק רבא מרכתיב יומת המת שלם מראוסיף קרא המו בעינן עד שיתיר עצמו למיתה. אי"ר עדי נערה המאורשה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולין לומר כי לאוסרה על בעלה באנו והנה הן העידו שהתרו בה למיתה. ופרקינן בשלא התרו בה מפני שהיא חבירה. וכר' יוסי בר' יהודה דתני חבר אינו צריך התראה שלא נתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד כלומר שלא יאמר הרוגה לא הייתי יודע כי הזהרה נהרג אלו ידעתי לא הייתי הרגו והחבר אינו יכול לומר לא הייתי יודע וכיון

[נמצא/מתנה

[נמצא/מתנה

[נמצא/מתנה